КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань правоохоронної діяльності

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК
на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру” щодо приведення у відповідність з Конституцією України функцій прокуратури в частині здійснення представництва інтересів держави в суді» (реєстр. № 16026)

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (далі – Комітет) на своєму засіданні 12 листопада 2026 року (протокол № 250) розглянув проект Закону «Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру” щодо приведення у відповідність з Конституцією України функцій прокуратури в частині здійснення представництва інтересів держави в суді» (реєстр. № 16026 від 04.09.2026), поданий Кабінетом Міністрів України.

Метою проєкту Закону є приведення положень Закону України «Про прокуратуру» щодо функцій прокуратури у відповідність до Конституції України та правових позицій Конституційного Суду України.

Задля досягнення поставленої мети законопроектом пропонується внести такі зміни до **Закону України «Про прокуратуру»**, зокрема:

- виключити з пункту 2 частини першої статті 2 таку підставу для представництва прокурором інтересів громадянина або держави в суді, яка регламентована главою 12 розділу III Цивільного процесуального кодексу України, зокрема: визнання набутих активів необґрунтованими, процедуру їх стягнення в дохід держави, тощо;
- доповнити частину другу статті 23 новими 9 пунктами, відповідно до яких конкретизувати виключні випадки представництва прокурором інтересів держави в суді, а саме:

1) порушення або загроза порушення фундаментальних національних інтересів України або стратегічних загальнонаціональних пріоритетів, визначених законом;

2) порушення або загроза порушення інтересів держави щодо об’єктів права власності Українського народу або об’єктів цивільного права, які перебувають під особливою охороною держави, тощо;

3) відсутність органу державної влади, органу місцевого самоврядування чи іншої юридичної особи публічного права, тощо;

4) порушення інтересів держави органом державної влади, органом місцевого самоврядування чи іншою юридичною особою публічного права, до повноважень яких віднесено судовий захист таких інтересів держави;

5) наявність колізії повноважень між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та іншими юридичними особами публічного права щодо здійснення ними захисту інтересів держави;

6) заподіяння шкоди інтересам держави кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням, якщо цивільний позов у кримінальному провадженні не був або не міг бути поданий чи був залишений без розгляду;

7) виявлення прокурором під час здійснення процесуального керівництва досудовим розслідуванням, участі у кримінальному або адміністративному провадженні незалежно від їх результатів фактів порушення або загрози порушення інтересів держави, що потребують судового захисту;

8) звернення органу державної влади, органу місцевого самоврядування чи іншої юридичної особи публічного права із клопотанням про подання позову у зв'язку з неможливістю самостійного захисту інтересів держави;

9) у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави;

- у частині третій статті 23 зазначити, що приводом для початку встановлення наявності підстав для представництва інтересів держави в суді є:

1) інформація, отримана під час виконання повноважень прокурора;

2) інформація, що надходить до органів прокуратури від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб публічного права;

3) звернення фізичних і юридичних осіб, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад та об'єднань громадян;

4) публічна інформація, публікації у медіа;

- встановити вичерпний перелік повноважень прокурора під час реалізації представницьких функцій прокуратури (зміни до частин четвертої та шостої статті 23);

- доповнити статтю 23 новою частиною п'ятою, відповідно до якої встановити п'ятиденний строк органам державної влади, місцевого самоврядування, їх посадовим та службовим особам, іншим юридичним особам та організаціям для надання відповіді на запит прокурора;

- конкретизувати повноваження прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та Офісу Генерального прокурора, зокрема під час здійснення ними представницької діяльності, направленої на визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави (зміни до частини восьмої статті 23);

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило низку зауважень до законопроекту.

Заслухавши позиції представників Офісу Генерального прокурора, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Міністерства юстиції України та всебічно обговоривши питання, члени Комітету в цілому підтримали редакцію законопроекту, запропоновану Кабінетом Міністрів України.

Водночас останні висловили пропозиції до окремого положення законопроекту зокрема, запропонували абзац другий частини восьмої статті 23 (в редакції проекту) викласти в такій редакції:

«З метою підтвердження наявності необґрунтованих активів та збору доказів їх необґрунтованості в межах своєї компетенції прокурор у порядку та в обсязі, визначених законодавством, має *прямий, безпосередній* доступ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування.».

Враховуючи зазначене та керуючись пунктом 2 статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частиною третьою статті 93, пунктом 1 частини першої та частиною другою статті 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру” щодо приведення у відповідність з Конституцією України функцій прокуратури в частині здійснення представництва інтересів держави в суді» (реєстр. № 16026):

1. Включити до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України дев’ятого скликання.

2. **Прийняти за основу в редакції, запропонованій Комітетом** у висновку від 12 листопада 2026 року, **і в цілому як закон** з необхідним техніко-юридичним доопрацюванням.

Доповідачем від Комітету при розгляді питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України - Голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Іонушаса Сергія Костянтиновича.

Просимо розглянути.

Голова Комітету **С. Іонушас**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Іонушас Сергій Костянтинович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000D0512F003BA2DC00
Дійсний до: 12.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-27/3-2026/270527 від 13.11.2026
2396557